

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL ILGALAIKĖS PEDAGOGINIŲ DARBUOTOJŲ DARBO UŽMOKESČIO DIDINIMO PROGRAMOS PATVIRTINIMO

2008 m. kovo 5 d. Nr. 193
Vilnius

Įgyvendindama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006–2008 metų programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2006 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. X-767 (Žin., 2006, Nr. [80-3143](#)), 3.6 punktą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a :

1. Patvirtinti Ilgalaikę pedagoginių darbuotojų darbo užmokesčio didinimo programą (pridedama).

2. Nustatyti, kad konkrečios Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos Ilgalaikei pedagoginių darbuotojų darbo užmokesčio didinimo programai įgyvendinti numatomos rengiant Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymų projektus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [898](#), 2009-08-26, Žin., 2009, Nr. 103-4296 (2009-08-29)

Ministras Pirmininkas

Gediminas Kirkilas

Švietimo ir mokslo ministrė

Roma Žakaitienė

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos Vyriausybės

2008 m. kovo 5 d. nutarimu Nr. 193

ILGALAIKĖ PEDAGOGINIŲ DARBUOTOJŲ DARBO UŽMOKESČIO DIDINIMO PROGRAMA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Ilgalaikę pedagoginių darbuotojų darbo užmokesčio didinimo programos (toliau vadinama – ši Programa) paskirtis – numatyti pedagoginių darbuotojų darbo užmokesčio didinimą iki 2013 metų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [898](#), 2009-08-26, Žin., 2009, Nr. 103-4296 (2009-08-29)

2. Ši Programa parengta atsižvelgiant į Valstybinės švietimo strategijos 2003–2012 metų nuostatose, patvirtintose Lietuvos Respublikos Seimo 2003 m. liepos 4 d. nutarimu Nr. IX-1700 (Žin., 2003, Nr. [71-3216](#)), išdėstytus švietimo plėtotos siekius ir būtinybę užtikrinant ugdymo ir mokymo efektyvumą didinti mokytojų atlyginimus.

3. Ši Programa taikoma valstybinių ir savivaldybių švietimo ir kitų įstaigų pedagoginiams darbuotojams, išskyrus pedagoginius darbuotojus, kurių darbo apmokėjimo sąlygas reglamentuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. balandžio 4 d. nutarimas Nr. 337 „Dėl Mokslo ir studijų institucijų vadovų, jų pavaduotojų, akademinų padalinių vadovų, jų pavaduotojų, mokslinių sekretorių, mokslo darbuotojų, kitų tyrėjų ir dėstytojų darbo apmokėjimo sąlygų aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. [42-1582](#)).

II. ESAMOS BŪKLĖS ANALIZĖ

4. Pedagoginių darbuotojų darbo užmokesčio didinimo klausimas visuomet buvo aktualus. Pirmasis bandymas sukurti ilgalaikę darbo užmokesčio didinimo programą buvo 1997 metais, kai buvo nutarta apmokėti mokytojams už papildomus darbus: sąsiuvinį taisymą, pasirengimą pamokoms. Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. gruodžio 15 d. nutarimą Nr. 1414 „Dėl pedagogų darbo užmokesčio didinimo programos įgyvendinimo“ (Žin., 1997, Nr. [116-2967](#)) buvo numatyta per laikotarpį nuo 1998 metų rugsėjo iki 1999 metų sausio pedagogų darbo užmokestį padidinti 30 procentų, o nuo 2000 m. sausio 1 d. – dar 25 procentais. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. spalio 15 d. nutarimu Nr. 1145 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. gruodžio 15 d. nutarimo Nr. 1414 „Dėl pedagogų darbo užmokesčio didinimo programos įgyvendinimo“ pripažinimo netekusiu galios“ (Žin., 1999, Nr. [89-2626](#)) minėtasis nutarimas buvo pripažintas netekusiu galios. Nuo 2000 iki 2003 metų atlyginimas nebuvo didinamas.

5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugsėjo 30 d. nutarimu Nr. 1231 (Žin., 2004, Nr. [146-5310](#)) buvo patvirtinta Naujos mokytojų darbo apmokėjimo sistemos įgyvendinimo programa, kurioje numatyta nuo 2005 m. rugsėjo 1 d. didinti mokytojų atlyginimus apmokant už realiai dirbamus papildomus darbus (pasirengimą pamokoms, sąsiuvinį taisymą, mokinių žinių vertinimą, vadovavimą klasei ir kita) ir pereiti prie socialiai saugesnio, geresnės kokybės etatinio mokytojų darbo apmokėjimo modelio. Įgyvendinant šiame punkte nurodytą programą, už minėtus papildomus darbus mokytojams jau skirtos 3 papildomai apmokamos valandos. Tačiau pastaraisiais metais nurodytąją programą imta vis labiau kritikuoti, nes maksimalų darbo krūvį turintiems mokytojams pridedant papildomas valandas, skirtas netiesioginiam darbui su mokiniais, sumažėja tik jų kontaktinių valandų skaičius, o bendras dirbamų valandų skaičius nesikeičia, todėl jų darbo užmokestis nedidėja.

6. Nuo 2006 m. rugsėjo 1 d. vidutiniškai 12,6 procento buvo padidinti pedagoginių darbuotojų tarnybinių atlyginimų koeficientai.

7. Nors dedama pastangų didinti pedagoginių darbuotojų atlyginimus, mokytojų darbo užmokestis išlieka nepagrįstai mažas ir nesiekia šalies vidutinio darbo užmokesčio. Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės duomenimis, mokytojų vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis 2007 metų III ketvirtį buvo 1859 litai, t. y. 90,8 lito (arba 4,7 procento) mažesnis už šalies vidutinį mėnesinį bruto darbo užmokestį, kuris siekė 1949,8 lito.

8. Mažas darbo užmokestis mokytojų stokos problemą daro dar opesnę. Antai 2007 m. rugsėjo 1 d. mokyklose trūko 574 mokytojų. Iki 2004 metų turėta rūpesčių dėl mokytojų pertekliaus, jų įdarbinimo, nes mažėjant mokinių skaičiui mokytojų poreikis mažėjo. Padėtis pasikeitė Lietuvai įstojus į Europos Sąjungą – daug mokytojų emigravo. Keičiantis ekonomikos sąlygoms, sparčiai didėjo kitų sektorių darbuotojų atlyginimai. Nuo 2005 metų mokytojų ėmė trūkti, ypač kaimo ar atokesnėse, nuo rajonų centrų nutolusiose mokyklose.

9. Dėl mažo atlygio pedagogo specialybė prarado savo patrauklumą. Ją renkasi vis mažiau pedagogo išsilavinimą įgijusių jaunuolių. Pastaraisiais metais aukštosios mokyklos kasmet parengdavo vis daugiau pedagogų: 2005 metais studijas baigė 4738, o 2006 metais – 5768 studentai. Absolventų daugėjo, tačiau jau trečius metus paeiliui jaučiama didelė mokytojų stoka: parengtieji pedagogai renkasi kitas, patrauklesnes darbo vietas.

10. Nuo 2008 m. sausio 1 d. pedagoginių darbuotojų darbo užmokestis buvo padidintas 15 procentų: 11,3 procento – dėl bazinės mėnesinės algos padidinimo ir dar 3,7 procento – dėl pedagoginių darbuotojų tarnybinių atlyginimų koeficientų padidinimo. Vis dėlto pavieniai sprendimai netenkina pedagoginių darbuotojų lūkesčių ir negali išspręsti įsisenėjusių problemų. Mokytojo specialybės prestižo atkūrimas yra ilgas procesas, jam reikės padėti daug pastangų. Taigi būtinos ilgalaikės pedagoginių darbuotojų materialinės būklės gerinimo garantijos.

III. PROGRAMOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

11. Šios Programos tikslas – didinti pedagogo specialybės patrauklumą, gerinti ugdymo kokybę ir pedagoginių darbuotojų socialinę padėtį, užtikrinant ilgalaikį pedagoginių darbuotojų darbo užmokesčio didėjimą.

12. Šios Programos uždaviniai:

12.1. užtikrinti, kad pedagoginių darbuotojų vidutinis darbo užmokestis, laipsniškai didėdamas, pasiektų ir viršytų šalies vidutinį darbo užmokestį;

12.2. tobulinti pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo sistemą.

IV. VERTINIMO KRITERIJAI IR NUMATOMI REZULTATAI

13. Šios Programos vertinimo kriterijus – pedagoginių darbuotojų darbo užmokesčio padidėjimo procentas jos įgyvendinimo laikotarpiu.

14. Numatoma, kad:

14.1. Įgyvendinus šią Programą, pedagoginių darbuotojų darbo užmokestis padidės iki 100 procentų, palyginti su jų darbo užmokesčiu, gautu iki 2008 m. gegužės 1 dienos.

14.2. Padidinus darbo užmokestį, pagerės pedagoginių darbuotojų socialinė padėtis. Tai padės spręsti mokytojų trūkumo problemas ir gerinti ugdymo kokybę. Pedagogo specialybė taps patrauklesnė. Bus sudarytos sąlygos mokyklose išlaikyti kvalifikuotus pedagogus ir pritraukti daugiau jaunųjų specialistų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [397](#), 2008-04-29, *Žin.*, 2008, Nr. 50-1866 (2008-04-30)

Nr. [898](#), 2009-08-26, *Žin.*, 2009, Nr. 103-4296 (2009-08-29)

V. PROGRAMOS PRIEMONĖS IR ĮGYVENDINIMAS

15. Ši Programa įgyvendinama nuo 2008 m. gegužės 1 d. iki 2013 m. gruodžio 31 dienos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [397](#), 2008-04-29, *Žin.*, 2008, Nr. 50-1866 (2008-04-30)

Nr. [898](#), 2009-08-26, *Žin.*, 2009, Nr. 103-4296 (2009-08-29)

16. Pedagoginių darbuotojų darbo užmokestis didinamas laikantis šių nuostatų:

16.1. Nuo 2008 m. gegužės 1 d. pedagoginių darbuotojų tarnybinių atlyginimų koeficientai didinami vidutiniškai 10 procentų.

16.2. Nuo 2008 m. rugsėjo 1 d. pedagoginių darbuotojų tarnybinių atlyginimų koeficientai didinami vidutiniškai 15 procentų.

16.3. Nuo 2009 m. sausio 1 d. pedagoginių darbuotojų tarnybinių atlyginimų koeficientai didinami vidutiniškai 10 procentų.

16.4. Nuo 2011 m. sausio 1 d. pedagoginių darbuotojų darbo užmokestis didinamas atsižvelgiant į valstybės finansines galimybes ir vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio kitimą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [397](#), 2008-04-29, *Žin.*, 2008, Nr. 50-1866 (2008-04-30)

Nr. [898](#), 2009-08-26, *Žin.*, 2009, Nr. 103-4296 (2009-08-29)

17. Šios Programos įgyvendinimą organizuoja ir koordinuoja Švietimo ir mokslo ministerija. Švietimo ir mokslo ministerija kartu su Finansų ministerija ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerija rengia ir teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei šios Programos įgyvendinamųjų teisės aktų projektus.

18. Švietimo ir mokslo ministerija, rengdama šios Programos įgyvendinamųjų teisės aktų projektus, kasmet aptaria su švietimo darbuotojų profesinėmis sąjungomis ir kitais socialiniais partneriais pedagoginių darbuotojų darbo užmokesčio didinimo eigą, atsižvelgdama į vykstantį švietimo reformos procesą, naujos mokytojų darbo apmokėjimo tvarkos įvedimą, kintančius mokytojų darbo reikalavimus, infliaciją ir kitus veiksnius.

19. Už šios Programos įgyvendinimą Švietimo ir mokslo ministerija atsiskaito Lietuvos Respublikos Vyriausybei teisės aktų nustatyta tvarka.

VI. PROGRAMOS FINANSAVIMAS

20. Ši Programa 2008 metais finansuojama iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir Privatizavimo fondo lėšų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [397](#), 2008-04-29, Žin., 2008, Nr. 50-1866 (2008-04-30)

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [397](#), 2008-04-29, Žin., 2008, Nr. 50-1866 (2008-04-30)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2008 M. KOVO 5 D. NUTARIMO NR. 193 "DĖL ILGALAIKĖS PEDAGOGINIŲ DARBUOTOJŲ DARBO UŽMOKESČIO DIDINIMO PROGRAMOS PATVIRTINIMO" PAKEITIMO

2.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [898](#), 2009-08-26, Žin., 2009, Nr. 103-4296 (2009-08-29)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2008 M. KOVO 5 D. NUTARIMO NR. 193 "DĖL ILGALAIKĖS PEDAGOGINIŲ DARBUOTOJŲ DARBO UŽMOKESČIO DIDINIMO PROGRAMOS PATVIRTINIMO" PAKEITIMO

*** Pabaiga ***

Redagavo Vilija Tamaliūnienė (2009-09-01)

vitama@lrs.lt